

Erdélyi Prímások Találkozója Csíkszeredában

2011. november 17-18.

Mezőségi, kalotaszegi, gyimesi, Küküllő-menti és budapesti vendégek Csíkszeredában

A Városi Művelődési Házban rendezte meg a *Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes* a két estét betöltő XIV. Erdélyi **Prímástalálkozót**, melynek programja a következőket kínálta:

Csütörtök este: az élő hagyomány éltetőinek **gálaműsora** (a meghívott prímások és énekesek főszereplésével).

Péntek este: a **Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem** (Zeneakadémia) Népzenei Tanszéke diákjainak és tanárainak közös **műsora** (prímások: Mihó Attila, Péter Tamás, Nyitrai Tamás, Kuczera Barbara; kontrások: Fekete Antal Márton, Lajti Ákos; bőgős /és citerás/: Dragony Gábor; cimbalom: Enyedi Tamás; citera és ének: Juhász Kitti; furulya: Nyéky Emese; ének: Szerencsés Martina és Zsikó Zoltán; konferált: tanáruk, Jánosi András prímás).

Most a prímások és a népi énekesek gálaműsoráról számolunk be részletesebben.

A *Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes* az emberélet fordulóit remekül megidéző, „Örökség” c. műsorában Csík vármegye dalait és táncait tárja a közönség elé. A csütörtöki gálaműsorban ebből láthattunk részleteket, melyek a közönség „népzeneire hangolását” segítették. A különlegességnek számító gyergyói dallamok, énekek elevenedtek meg a színpadon, többnyire Györfi Erzsébet (az egykori Barozda zenekar énekesé) érett hangján. A műsor zenei szerkesztője, Kelemen László maga is gyergyóditrói, aki különös gonddal állította össze Kodály Zoltán 1910 körüli gyűjtéséből szűkebb hazája zenei emlékeit. A tánc alá való hangszeres zene Bartók és Kodály gyűjtéseinek köszönhetően ma is él.

Remek hangulatot teremtett a gálaműsor során a 76 éves Antal „Vak” Zolti bácsi és unokája gyimesi muzsikája, Duduj Rozália és Román Hunor hangulatos felcsíki zenéje és a dési Rezeda zenekar kalotaszegije.

A Bálványosváralja mellől érkező Balas Grigore és zenekara mezőségi muzsikát mutatott be. Virtuóz játéka bizonyítja, hogy a zene nyelve közös:

mindegy, hogy magyar, román vagy cigány muzsikások húzzák. (A táncban sincs ez másképp: a táncházban az ifjabb táncosok a román kalotaszegit ugyanolyan biztonsággal járták el, mint a magyart.)

A széki táncrend alá való muzsikát Filep Pali Marci (akinek polgári foglalkozása csizmadia) és zenésztársai játszották el.

A „fényes félcipős” abásfalvaiak Homoród-menti muzsikával kedveskedtek a közönségnek. Műsorukban a klarinétot és a harmonikát virtuóz technikával szólaltatták meg.

A magyarlapádi „Pirospántlikás” zenekar

Magyarlapádot a „Pirospántlikás” zenekar képviselte. Küküllő-menti zenéjükre a Hargita táncosai is beálltak. Szabad és önfeledt táncuk a remek hangulatot tovább fokozta.

Zárásként a Hargita táncegyüttes zenészei Lajtha László nyugat-magyarországi gyűjtéseiből adtak ízelítőt.

A kétnapos program során egy érdekes felcsíki zenekari felállást is megfigyelhettünk: benne a cimbalmos és a harmonikás is helyet kapott.

Idén a szűkös anyagi források miatt elmaradt a gyűjtés (néhány éve még több délelőttön keresztül rögzítették az idős hagyományörző zenészek és tanítványaik muzsikáját, megörökítve zenei anyagaikat és virtuóz előadás módjukat az utókor számára).

Az esti táncházban a meghívott zenekarok muzsikájára hajnalig táncolhattunk. Bátran eljárta a legényest a még aprócska gyermek, Antal Adorján is. A táncos szüleitől és a Hargita felvételeiről ellesett felcsíki figuráit már a gálaműsorban is megtapsolhattuk, amikor gardonyozás közben felállt táncolni.

A műsort konferáló aligazgató, Füleki Zoltán záró szavai Churchillt idézték meg (aki a II. világháborús bombázások alatt se hagyta teljesen leépitni a kultúra támogatását): „ha nincs kultúra, minek háborúzunk?” A telház előtt lezajló **Prímástalálkozó** programja és a taps bizonyítja: nekünk még van miért harcolnunk!

VI. SZENT KORONA KONFERENCIA

2011. december 27-29.

Magyarok Háza, Budapest

A három nap során érdekes, de képanyaggal alig szemléltetett előadásokat hallhattunk.

Andrásfalvy Bertalan a törökök, szerbek, szlovákok, magyar földesurak nemzetellenes „tetteiről”, az ormánságiak öngyilkos kísérletéről: az egykezéssről beszélt.

Bakay Kornél a vajdasági, erdélyi, anyaországi „népirtások” adatait tárta elénk. Nemrég megjelent könyvét is megvásárolhattuk, melyből a somogyvári feltárások folytatásával, a feltárt teljes régészeti anyaggal ismerkedhetünk meg.

Balezó Zoltán olimpiai bajnok és ifj. **Hegedűs Lóránt** képviselő az erkölcs oldaláról közelítette meg a magyarság és az emberiség megmaradásának útját. Az ifjú lelkész édesapjának Adyról szóló kötetét is megismerhettük a szervezőgárdának köszönhetően.

Bárdy Lászlót és **Eöry Ajándokot** nem élőben, hanem régebbi előadásaik kivetítéséből ismerhettük meg.

Érpaták polgármestere az összefogó közösség nevelő erejét emelte ki, mely megoldást kínál a „kisebbségek” hivatalosan megélhetési bűnözésnek nevezett tevékenységére is.

Harangozó Imre bemutatta szűkebb környezete és a moldvai csángók hagyományait, énekeit.

A magyar kultúra és hagyományok népszerűsítésének részét képezi az a törekvés is, hogy irodalmi alkotások is megjelenjenek a tánc és a zene nyelvén. Ilyen műsor a *Hargita NSZNE János vitéze*, melynek a prímástalálkozó előtti napon volt a bemutatója.

Jó hír az is, hogy idén felkerült a „**magyar táncház módszer**” az UNESCO szellemi kulturális örökség listájára. Az ENSZ Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezetének illetékes kormányközi bizottsága Bali szigeti ülésén nemrég hozta meg a kedvező döntést, mely 2012-től lesz érvényes.

Szabó György füves ember a természetgyógyászat módszereibe vezetett be bennünket.

Varga Tibor lebilincselő előadásában magyarázatot keresett arra, hogy Koppány hol vétett az ősi törvény ellen. Feltételezése: Koppány családja Sarolt családjával komasági viszonyban volt, s ez „egy vérvonalhoz tartozást” jelent, ezért jogos a vérfertőzés és a nemzetmegosztás vádja).

Ezzel a (Szent) István tettét törvényesítő „modellel” persze többen nem értettek egyet. Mivel kérdezni, hozzászólni nem lehetett, így a „pogányabbak” csak magukban tudtak morgolódni...

Hozzátehetjük: nem is illett volna ezen az ünnepi rendezvényen vitát kezdeményezni, hiszen emigráns honfitársaink és a jelenlévők támogatásának köszönhetően ingyenes volt a három nap a Magyarok Házában.

Reméljük, hogy jövőre azért sor kerül majd olyan előadásra is, amely a címben meghirdetett, „tömegeket vonzó” témával, a **Magyar Szent Koronával** kapcsolatos. **Idén** ugyanis **ilyen egy sem hangzott el.**

Végig telt ház előtt zajlottak az előadások, s ez igen dicséretes szervezői-előadói teljesítmény a mai magyar világban!

Záhonyi András beszámoló